REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iulin Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 230. Brașov, Joi 18 (31) Octomvrie 1907.

Slovacii „mai pot aștepta“!

Camera ungară s'a ocupat eri cu proiectul de îndemnitate, față cu care diferitele partide au luat ca de obiceiu poziție. Inainte de a se începe discuțiunea, deputatul naționalist slovac Hodza a anunțat o interpelație urgentă asupra măcelului din Cernova, dar președintele camerii a fost de părere, că lucrul nu e tocmai așa de urgent și că Hodza mai poate aștepta până în ziua următoare cu interpelația sa.

Chiar și „Pester Lloyd“ găsește, că părerea aceasta a președintelui Justh e curioasă. Și mai curioasă i se pare însă motivarea refuzului prezidentului, că nenorocirea s'a întâmplat deja și că e acum târziu să se ia măsuri.

„Președintele camerei e în mare eroare“; — scrie numita foaie — „marea publicitate a așteptat aceasta interpelație, cu cea mai mare încordare, pentrucă a voit să primească în fine o informație autentică oficială despre acea întâmplare lugubră, pe când până acuma a fost avizată la știrile aduse de ziare, cari nu sunt controlabile și sunt de sigur mai mult sau mai puțin tendențioase. Contele Andrassy, ministrul de interne, a fost gata a da acest răspuns imediat.“

„Nici că ne este permis a admite, că greșeala acestei amânări s'a putut face numai de aceea, fiind-că un deputat naționalist a fost, care a voit să prezenteze această interpelație. Avem cauză fundată de a tracta chestiuni și incidente de felul acesta cu cea mai mare delicateță și precauțiune. Și în cele din urmă: este în adevăr lucru așa de indiferent, dacă doisprezece cetățeni ai acestui stat, fie chiar și Slovaci săraci și fanatizați, (?) sunt simplu împușcați și tot atâți de moarte răniți? Nu dle prezident, cu aceasta amânare nu s'a făcut bun serviciu Ungariei! Cel mai scump bun al statului este omul“.

Nu voim să cercetam cum vine „Pester Lloyd“ să aibă atâta milă creștinească cu bieții Slovaci masacrați din Cernova, când foaia aceasta era odinioară cea mai înfocată apărătoare a nelegiurilor, ce se săvârșiau contra naționalităților de către fanatizații lor adversari. Ceea ce ne pare însă foarte semnificativ este, că aceasta foaie regretă așa de mult, că nu i s'a dat ocaziune ministrului de interne, conte Andrassy, de a spune cu o zi mai curând, ce are pe inimă, față cu tristul caz dela Cernova.

In acelaș spirit scrie, cum vom vedea mai jos, și ziarul lui Tisza și suntem siguri, că procedarea lui Justh va fi criticată și de acest ziar, care își va exprima la rândul său părerea de rău, că contele Andrassy n'a putut să-și desfășure oratoria sa asupra uneltirilor incendiare ale agitatorilor slovaci.

12 morți și 12 grav răniți — buletinul pe zi ce merge vestește mai multe victime — nu-ș nimic pe lângă primejdia grozavă, de care e amenințat statul ungar de către agitatorii fără de conștiință ai Slovacilor. Dacă solgăbirăul din Rozenberg, fără măcar de a soma mai înainte mulțimea o singură dată, a poruncit gendarmilor să puște în ea, el n'a comis decât un fapt patriotic, căci a trebuit să scape țara de urgia ce era să aducă pe capul ei uneltirile panslavistice ale preotului Hlinka, prigonit pentru naționalismul său.

Zicem și noi: președintele Justh trebuia să dea ocaziune contelui Andrassy de a vorbi în chestiunea atrocităților comise contra Slovacilor, ca să știm c'o zi mai curând, ce crede el și cu toți ai săi despre cele ce s'au înrâmplat la Cernova, și să fim mai bine luminați.

Camera ungară. După deschidere, camera dă espresie urărilor de bine pentru însănătoșarea Maj. S. monarchului, apoi ia cuvântul Dr. T. *Mihali* la proiectul de indemnitate, a cărui referent este P. Hoitsy. Prezidentul clubului naționalist respinge proiectul și intră în desbaterea chestiei Vaida, plângându-se de oprimarea libertății cuvântului în loc ca guvernul să grăbească a realiza reformele democratice, la cari s'a angajat, ca sufragiul universal. Chestiile ce au naționaliștii la comisia de imunitate se trăgănează peste timp. Guvernul e neputincios față de criza financiară ce se apropie tot mai mult de catastrofă. Prin noile proiecte, greutățile dării sunt încărcate tot pe clasele mai serace. (Aprobări la naționaliști.)

Justiția are măsuri speciale în contra presei socialiste și naționaliste. Fără de asta, fiind limba judecătoriilor exclusiv maghiară, justiția este pentru noi de puțin folos. Comunicația e rea, tot din cauzele șovinismului, care a infectat toate în țara asta. Guvernul ar face mai bine să îngrijească de drumuri bune.

Prezidentul Iusth îl întrerupe des, și nu-i dă voie să stăruiască asupra chestiei Vaida, până nu va termina cu ea comisia de imunitate.

Pe lângă proiecte vorbește din partea kossuthiștilor *Thaly* K. — In o limbă maghiară stricată, croatul *Supilo*, află că pactul din Fiume este asemenea pactului austro-maghiar. Deoarece guvernul nu-l respectă, clubul croat respinge proiectul.

Wekerle a răspuns cu vechea poveste, că nici într'un colț de lume nu o duc naționalitățile așa de bine ca în Ungaria. — Tot timpul de după pauză l'a ocupat A. *Vlad*, făcând critica proiectului.

Guvernul se face ridicol — spune — dacă pune în cârca naționalităților reutatea compromisului, care nu cuprinde nici o concesie, o nici nouă cucerire, ce n'ar fi fost în stare a aduce și guvernele din trecut. Uniune vamală și confederațiune vamală este tot un drac. Independența economică mai așteaptă, deși nu poate aștepta. Naționalitățile sunt stingenite în cultură, ca și în viața publică a țării. Reichsratul refuză suspendarea imunității în chestii politice parlamentul nostru însă grăbește. Garanțele constituționale sunt numai în titulă. Neatârnarea judecătorilor e numai în princiu. (Prezidentul îl avertisează). Nu primește proiectul.

In cercurile politice se spune, că naționaliștii și Croații sunt hotărâți a duce o luptă mai intenzivă în contra tuturor proiectelor, până vor primi răspuns sigur și lămurit în chestia sufragiului universal.

Vot de încredere a dat lui Fr. Kossuth conferința de ieri a partidului independist, la propunerea lui C. Kmetty.

Naționaliștii și Croații. La conferința de Luni a clubului naționalist nu au luat parte deputați croați, cum se scria înainte. Un deputat naționalist însă ar fi declarat »dacă am voi, alianțe s'ar face iute, fără conferințe și de-acestea«.

Criza financiară a fost obiectul de preocupație al conferinței de ieri a partidului kossuthist. Deputatul Horvath așteaptă dela marile institute financiare, să facă tot ce se poate pentru sistarea crizei. Apelează la stat. Wekerle spune, că aceiaș criză bântue și în alte țări.—S'a discutat chestia, numai pentru ca premierul să poată face declarația asta, — ascunzând adevăratele cauze.

In camera austriacă baronul *Sternberg* spune, că parlamentul maghiar reprezintă baionete și volnicii electorale, iar nu popoare. Creștin-socialul *Axman* găsește garanțele constituționale acordate Ungariei de potrivite pentru desfacerea monarchiei. Dep. *Lewycki* declară că Rutenii nu pot vota pactul din cause politice și economice. Dep. *Kaiser* (poporal german) recunoaște că guvernul și-a dat silința a face tot posibilul pentru încheierea unui pact favorabil, dar favorurile obținute prin noul pact se reduc la zero prin concesiunile făcute Ungariei. Dep. *Stapinski* (polon) primește pactul.

Parochia gr. cat. română din Budapesta, a primit recunoașterea independenței sale, acum prin decret papal. Acesta spune: »fiind-că parochia gr. cat. ruteană a fost cerută și înființată numai de Ruteni, Românii gr. catolici nu pot fi siliți a aparținea acestei parochii«. Astfel Românii gr. cat. din Budapesta au obținut dreptul de a înființa parochie separată, și nu sunt obligați a plăti darea bisericească la Ruteni și a lua orele de religie dela preotul rutean. Deocamdată rămân ca ș

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Maxim Gorki.

In fața vieței!

Inaintea feței severe a vieței, stăteau doi oameni, amândoi nemulțumiți cu viața.

»Ce așteptați dela mine?«, i-a întrebat viața.

Și unul din ei răspunse cu o voce obosită:

»Amărât sunt eu prin crudele tale contraste; înzadar se obosește mintea mea, a tâlcui senzul existenței; de întunerecul îndoelei e plin sufletul meu.

»Vocea conștiinței mele îmi spune totuși, că omul e cea mai perfectă creatură, dară cu toate acestea eu sunt nenorocit!...«

»Ce ceri tu dela mine, spune?«, întreabă cu sânge rece viața.

»Noroc!... Și pentru norocul meu este de lipsă, ca să aduci la o bună înțelegere două contraste din sufletul meu: »eu vreau« cu »eu trebue«.

»Iți e permis să-l dorești«, grăește cu stricteță viața.

»Nu voesc să fiu jertfa ta!« strigă omul. »Să stăpânesc vreau eu, tu însă mă silești să-mi plec fruntea sub jugul legilor«.

»Vorbește mai la înțeles!« îi zice celălalt, care stătea mai aproape de viață, primul însă continuă, fără a lua în seamă vorbele tovarășului său:

»Mi-e dor de libertate, alăturea cu dorințele mele vreau ca să trăesc. Nu voesc să fiu nici frate nici servitor de-aproapelui meu, numai și numai pentrucă aceasta o cere simțul de datorință! Numai aceea voesc să fiu, ce liber pot să doresc! Sclav ori frate! Nu voesc să fiu piatra, de care să folosește societatea la durarea temniței norocului său propriu. Sunt un om, sunt sufletul și mintea vieței! Trebue să fiu liber!«

»Stăi!«, zise viața cu un surâs grozav. »Ai spus destul, și ceeace ai mai vrea să spui, știu. Voești să fii liber? Fie! Luptă cu mine. învinge-mă și fii suveranul meu! Atunci voiu fi sclavul tău! Tu știi, că n'am nici o patimă, și învingătorului m'am supus în totdeauna cu ușurință. Trebue însă să învingi! Ești destoinic, ca numai de dragul libertății tale să porți o luptă cu mine? Ești destul de tare să învingi și crezi în învingerea ta?«

Trist răspunse omul:

»Tu m'ai purtat la luptă împotriva mea proprie, mintea mi-ai ascuțit'o ca un pumnal, care s'a vârât în sufletul meu și i-a nimicit puterea lui«.

»Vorbește mai aspru cu viața, nu te tângui!«, strigă tovarășul.

Primul însă continuă:

»Voesc să mă reculeg din sila ta, permite-mi să gust norocul!«

Din nou răspunse viața, cu un zimbet, care s'asemăna lucirei sămânței de in:

»Spune-mi odată: ceri tu sau te rogi, când îmi grăești așa?«

»Mă rog!«, răspunde omul, ca un echo.

»Tu cerșești ca un cerșitor de ocazie, viața nu împarte milostenie! Aceasta s'o știi amărâtule! Un om liber nu cerșește, el însuși își i-a darurile mele... tu însă ești un sclav al dorințelor tale... Liber e numai acela, care e destul de tare, a renunța la toate dorințele, ca să le unească în una singură! Mă înțelegi?! Acum poți merge!«

El a înțeles, și cu alipire ca un cățel s'a așezat la picioarele nepăsătoarei vieți, pentru ca în liniște să adune sfărmiturile, cari cad dela masă.

In acel timp privirea ochilor, fără culoare, ș-o ridică viața spre celălalt om, fața căruia era aspră și dură.

»Ce ceri tu?«

»Eu nu cer, eu pretind«.

»Ce?«

»Dreptate. Unde e? Ad'o. Numai dreptate îmi trebue acum, celelalte mi le voiu lua eu singur mai pe urmă. Am așteptat cu răbdare destul, am săvârșit muncă grea fără odihnă și lumină. Nu voesc să adăstez mai îndelung. Timp e de trăit! Unde e dreptatea?

Cu sânge rece îi răspunse viața:

»Aici este — iați-o!«

Albatrosul.*)

Deasupra luciului suriu al mărei vântul adună nori. Văzduhul dintre nori și mare îl străbate mândru albatrosul, asemenea unui fulger negru.

Atingând cu aripile când valurile, când înălțindu-se repede ca o săgeată spre nori, țipă mulțumit și norii înțeleg bucuria din țipătul dârz al pasărei.

Din acest țipet se tâlcuește dorul după furtună! Puterea mâniei, flacăra patimei și nesiguranța învingerei o tâlcuesc norii în acest țipet.

Rândunelele de mare gem înaintea furtunei, gemând sboară deasupra mărei și bucuros și-ar ascunde frica de furtună în adâncurile mărei. Gem și pescăreii, nu înțeleg dulceața luptei pentru viață: se tem de cutremurătoarele tunete.

Pingvinul prostuț cu frică își ascunde trupul greoiu între stânci... Numai mândrul albatros se avântă dârz și liber în spre marea înspumată!

Tot mai adânc se lasă norii negri peste mare, și valurile cântă și vâjăind s'aruncă în calea trăsnetelor.

Trăznetele mugesc. Sălbatec gem valurile și se sbat cu vântul. Cu-o puternică îmbrățișare ele cuprind un munte întreg de valuri, și în sălbatica-i mânie le-aruncă

*) Albatros = pasărea furtunilor (Sturmvogel).

pân' acum anexați la parochia romano-catolică.

Congregația dela Oradea-Mare, a primit mai mulți membrii români, la noile alegeri. Cu deosebită laudă se pomenește purtarea bravilor români din cercurile Borod și Sabolci, unde lista naționaliștilor a trecut cu grandioasă majoritate, cu toate că administrația și partidul ovreesc candidase asemenea români — deochiați.

Nedumeriți, cari cer lămuriri.

Dăm loc unui articol ce l'am primit dela un intelectual de ai noștri din generația mai tânără, în care dă expresiune unor nedumeriri ce le-a deșteptat o scrisoare publicată în „Tel. Român" din Sibiiu, în care se repetează vechiul cântec despre formarea unui *partid moderat* între Români. Fiindcă autorul articolului, care n'are ambiția de a trece de politician, solicită și părerea noastră, ba ne cere chiar lămuriri, vom reveni asupra temei, despre care vorbește, într'unul din numerii viitori ai foaiei noastre. Eată articolul:

Onorată Redacțiune,

N'am fost nicicând »bărbat politic« și nu mi place să fac politică. Nu bucuros îmi las turburată liniștea, aci în colțul meu de țeară; însă de interesat mă interesează mult toate întâmplările de pe rotogolul pământului, fie ele de orice caracter. Mă interesează mai vârtos însă viața politică a noastră, cât de încompletă și mică în dimensiuni să fie ea.

Vor fi mai mulți ca și mine, și noi toți aceștia, am rămas surprinsi de un lucru petrecut în săptămâna trecută. E vorba de un articol de ziar, în care se spun lucruri de cea mai mare însemnătate, însă peste care mi-se pare se va trece și acuma fără ca celor ce l'au scris și l-au publicat să le pese de nelămurirea ce au stârnit, și care așteaptă esplicări.

Anume numărul de Joi al »Telegrafului Român« din Sibiiu, dă în publicitate o scrisoare, cu subsrierea E. B. și adresată către un conte, ca răspuns la încercările acestui conte de a crea un curent între Români pentru formarea *unui partid moderat al Românilor*. Scriitorul e foarte ciudat în logica lui, care pare inspirată de bune sentimente la început, unde afirmă că partid moderat al naționalităților nu se poate până nu va fi o politică moderată a stăpânitorilor, dar către fine devine suspectă toată treaba, când el, scriitorul, vorbește de necesitatea învățării limbei maghiare.

Atâta spune scrisoarea. Am fi trecut la ordinea zilei peste ea, că peste alte încercări problematice de feliul acesta. Apoi și »Telegraful Român« a refuzat solidaritatea cu scrisoarea, prin urmare cu tot dreptul credeam că avem înaintea noastră o ciudățenie și nimic mai mult. Odată ne venea să credem pe Burdia de autorul scrisorii. Numai un atac mascat în contra lui, ce transpira din unele rânduri ale scrisorii, ne-a reținut.

Dar iată vine »Drapelul« din Lugoj, și se ocupă cu chestia. Intâi ne desvălește, că autorul scrisorii este Emil Babeș, iar contele căruia se adresează scrisoarea este Teodor Batthyáni, unul dintre vicepreședinții partidului kossuthist. De aci încolo treaba e mai încurcată. Cu drept cuvânt se întreabă »Drapelul« oare Batthyány cum ajunge la asta? Este încredințat din partea partidului și a altora mai puternici, sau lucră numai din inițiativă proprie?

Acuma se impun mai multe întrebări peste cari nu putem trece numai așa, cu nepăsarea. Avem presimțiri cari se apropie mult de o bănuială mare. Mai întâi se naște întrebarea: *oare ce vreau cu partidul naționalist moderat*, și cum și-l închipuesc?

»Drapelul« zice, că singurii reprezentanți ai neamului românesc sunt deputații din club. Dacă guvernul vrea să trateze despre interesele naționalităților, trateze cu aceștia, înduplece-i pe ei la o politică moderată.

Să ne ierte »Drapelul«, noi însă nu putem trece așa de ușor peste aceste. Nouă tocmai de o asemenea înduplecare ni-e teamă, fiindcă până acum necontenit am observat cum unii dintre deputați fac concesii peste concesii. pleacă tot mai grăbit spre moderare. *Iar ce ne-a dat de gândit și mai mult este tăcerea ziarelor noastre.*

Intâmplarea a făcut, de am început a înțelege ceva, adecă, mai bine zis, am început a mă încurca și mai tare. Am venit în contact în zilele aceste cu cercuri de ale noastre, cari fac mai multă »politică« și sunt prin urmare mai bine informate. Aci am aflat două lucruri, cari în adevăr trebue să ne pună pe gânduri.

Se vorbea pe acolo, și nu se făcea mare taină din asta, că în aceste încercări de a forma un partid moderat cari ar fi foarte serioase, sunt amestecate chiar cercurile noastre politice, bărbați cari duc rol în viața noastră politică, ba ar avea parte la ele chiar și înalte cercuri bisericești. M'am convins pe urmă, că mișcarea asta e cunoscută și privită de mai mulți cu oarecare interes, va se zică o iau în serios. Am aflat apoi, tot din acele locuri, că Emil Babeș, este de altfel bun advocat dar politician de calibru mic, și de voință slabă, însă împrietinit cu cercurile politice maghiare și chiar unul din intimii lui Iancso Benedek.

Acuma să adaugem la acestea o scurtă caracterizare a lui Bathyanyi, care e o mare vulpe, și care e cunoscut ca agentul guvernului în toate treburile, unde trebue încurcat, (doar știe toată lumea cum l'au pus prezident la societatea muncitorilor dela căile ferate, și la societatea micilor funcționari, făgăduindu-le el toate și neînplinind nimic, de stau să-l dea afară). Să mai adaugem la asta chipul obscur cum se pune la cale toată treaba, să ne aducem aminte cum tot acest conte a isbutit să închege relații amicale cu Sârbii radicali, pe cari asemenea îi momește cu de toate ținându-i în mână — și după toate acestea judece ori cine nu avem drept să ne temem iarăși de o tragere pe sfoară, ori de o »prindere de balic«, cum să zice?

Vin deci cu rugare la stimatul dv. ziar, care a știut să ne aibă încrederea deplină în toate împrejurările, să ne dați o lămurire oarecare și acum, care ne-ar putea liniști și ne-ar putea risipi îngrijirea ce ne cuprinde. Ceea-ce e la mijloc nouă nicidecum nu ni-se pare lucru mic. De aceea dorim mult să avem un răspuns, pe care desigur încă mulți îl așteaptă — cu atât mai vârtos cu cât cei ce pretind a fi autorizați nu au făcut nimic ca să ne lumineze și să ne scape de bănueli.

Un nepolitician.

Cronica din afară.

Deschiderea camerei bulgare. Sobrania a fost deschisă Luni în absența prințului. Discursul tronului cetit de către ministrul Gudew constată că liniștea și ordinea domnesc în țară, care progresează în desvoltarea economică. Guvernul se silește a pune capăt situațiunei actuale a conaționalilor din Turcia, care continuă a nelinişti spiritele din Bulgaria. Raporturile Bulgariei cu toate statele vecine și cu marile puteri sunt bune.

Cu ocaziunea deschiderei Sobraniei socialiștii proiectaseră manifestațiuni de stradă ostile guvernului. Cu toată paza poliției socialiștii au încercat să se adune pentru a face o manifestațiune. Din această cauză o încăerare a avut loc cu poliția.

Alegerile pentru Dumă. Alegerile pentru Dumă au început Luni în 53 guvernamente, unde trebuesc aleși 330 deputați. Au fost aleși în alegerile pentru Dumă, până noaptea 206 deputați, între cari 91 membrii ai dreptei și monarhiști, 71 octombriști și moderați, 15 cadeți, 6 mohamedani, 6 social-democrați, 17 ai stângei, un membru al renovărei pacinice.

Scrisoarea delegatului României la conferința dela Haga. Ziarul »Times« publică o lungă scrisoare a d-lui A. Beldiman, delegatul României la conferința păcei dela Haga, adresată lui Sir Edward Fry în privința arbitragiului obligator. Se știe că în urma cererei de a se închide discuțiunea asupra acestei chestiunei, d-l Beldiman nu a putut răspunde delegatului Angliei.

Punctele hotărâte la conferența de pace din Haga.

Convențiunile și declarațiile votate de conferința dela Haga au fost semnate:

Reglementarea pacifică a conflictelor internaționale, de către 31 state;

Acoperirea datoriilor contractuale prin arbitrajul obligător, de 27 state;

Deschiderea ostilităților după un curs prealabil, de 31 state;

Regimul neutralității în războiul pe uscat, de 32 state;

Dispozițiuni relative la vasele de comerciu, la deschiderea ostilităților, de 30 state;

Transformarea vaselor de comerciu în vase de războiu, de 29 state;

Punerea de mine sub marine, de 25 state;

Bombardarea de o forță navală în timp de războiu, de 29 state;

Adaptarea la războiul maritim a principiilor convențiunei de la Geneva, de 32 state;

Limitarea dreptului de cursă în războiul maritim, de 29 state;

Stabilirea unei curți judecătorești internaționale, de 22 state;

Drepturile și obligațiunile puterilor neutre în războiul pe mare, de 26 state;

Declarația cu privire la oprirea de a arunca explosive din baloane, de 22 state;

Actul final al conferinței a fost votat de 42 de state din cele 46 câte au fost reprezentate.

STIRILE ZILEI.

— 17 Octomvrie v.

Maj. Sa Monarchul este deplin sănătos, anunță ultima depeșă a cabinetului din Viena.

Mitropolitul Mihali. »Unirea« scrie: Cu bucurie comunicăm cetitorilor noștri, că starea sanitară a Esc. Sale d-lui Mitropolit s'a îndreptat foarte tare, și i-a redat puterile. Joi în 24 c. a luat Ex. Sa parte la conferența episcopească convocată în rândul prim pentru a lua hotărâri finale în chestia congruei. In zilele acestea credem că se va întoarce la reședință. Dumnezeu să l aducă deplin sănătos în mijlocul fiilor săi sufletești, cari așa mult îl doresc!

Ni-se comunică din Sarasău următoarele: Bunul Archiepiscop și Mitropolit, în ziua sosirei sale la Sarasău a fost întâmpinat de întreg poporul, în frunte cu preotul local, care l'a bineventat în numele credincioșilor; la ce Escelența sa între altele a zis: Rugațivă unul pentru altul, că mult ajută rugăciunea dreptului. Vedeți, și voi v'ați rugat pentru mine în patul durerilor mele și azi cu ajutorul bunului Dumnezeu mă aflu iarăși între voi. Apoi a dăruit pe seama bisericei din loc 50 de coroane.

Vărsarea de sânge dela Cernova va face obiectul duor interpelații, înaintate de M. Hodza și poporalul O. Beniczky.

Ancheta comisiei a constatat 12 cazuri de moarte, 13 răniri grave și 12 mai ușoare. S'au făcut mai multe dețineri, între altele și a surorii părintelui Hlinka.

Despre aceste dureroase întâmplări, »Az Ujság« scrie următorul »rovás« plin de adevăr: »Björnson a vorbit într'o dungă, vestind împilarea Slovacilor, dar să-i cauți părechea de norocos ce-i. Tocmai acuma zboară în lumea mare grozava veste a vărsărilor de sânge dela Cernova. O sfințire de biserică dela sate, cere jertfa de doisprezece Slovaci morți și cam atâția răniți. Prea de tot mult. Mai mult chiar decât jertfele unei alegeri generale sub Bánffy. Atunci însă, partidele maghiare ce-s astăzi la guvern, țipau ca din gură de șarpe de tot felul de nápaste ce-au ajuns pe Slovaci. (Noroc, că nu le-a auzit Björnson). Nu putem ști dacă bieții Slovaci din Cernova în adevăr așa s'au purtat față de gendarmi, cât era fără putință a se opri vărsarea de sânge; dar cât de provocătoare să le fi fost ținuta: răzbunarea exagerată va adauge la creditul agitatorilor slovaci, iar nu la puterea maghiară. Frumos și cucernic lucru este o sfințire de biserică, dar nu prea se obicinuiește a o sili prin puterea sulițelor. Iar douăsprezece cadavre, nici cea mai patriotică sfințire de biserică nu prețuește«.

746 emigranți întorși. Cu vaporul Carpathia au sosit alaltăeri seara în Fiume 746 emigranți, între cari și mai mulți români. Au fost siliți să părăsească America, neputând lua concurența cu americanii vioi și speculanți. I-a sbuciumat mult și dorul de casă și de țară. Guvernorul din Fiume, a mers însuși între emigranți, cari i-au făcut mari ovații. I-a întrebat de năcazuri, și aceștia au răspuns că în America cele mai grele munci tot în cârca străinilor se pun. Dela Fiume până la Budapesta emigranții vor face calea cu tren separat.

Comandant suprem al honvezimei a fost numit de Maj. Sa Monarchul, generalul de cavalerie W. Klobucsar.

Serbarea dela Azuga. Fabrica de postav din Azuga a organizat Duminecă o frumoasă serbare cu prilejul aniversărei de 20 de ani dela fundare. La amiazi s'a dat un banchet. Din toasturile ținute, reținem următoarele date interesante asupra progreselor făcute de această fabrică. La început capitalul era 400,000 lei, azi e de 4 milioane; putere motrice era 75, azi 743 cai; numărul fuselor erau 800, azi e de 3200; războie 25, azi 80 pentru țesut și 60 pentru tricotaj. Lucrătorii la început erau aproape toți străini, azi sunt 370 români din totalul de 420. In 20 ani fabrica a întrebuințat 10 milioane kgr. lână din țară, a plătit cinci milioane lei salarii lucrătorilor și a desfăcut marfă de 36 milioane. S'au dat medalii, diplome și recompense în bani lucrătorilor meritoși.

Partidul radical maghiar, grupat în jurul ziarului »Bud. Napló«, poreclit partidul trabanților, s'a întărit prin constituirea unei noi secții, în cercul VII al Budapestei, acuma Duminecă.

Ciuma la Washington. In Washington s'au constatat patru cazuri suspecte de ciumă. Trei din bolnavi au murit.

Canalizarea orașului Brașov. Primim spre publicare următorul avis: Deoarece canalul subteran din strada Lungă în Brașovulvechiu să astupă din distanță în distanță, adecă așa după cum progresează lucrările canalelor, ce leagă casele cu canalele din stradă, scândurile ce se economisesc dela poduri și lemnele scoase de prin canale, pe care nu le poate folosi orașul, să pun în vânzare la fața locului adecă în strada Lungă *Mercurea și Sâmbăta* dimineața la 10 oare. Obiectele puse în vânzare să vând și predau la mâna celui mai mare oferent însă numai cu bani gata.

Concertul Streitenfels-Klein. La concertul de Mercuri seara 6 Noemvrie n., dat de artista în vioară Irene Streitenfels și de pianista Emmy Klein se va executa următorul program: 1) Goldmark: concert de vioară, A-moll, op. 28 Allegro moderato — Air — Allegretto de d-ra Irene Streitenfels. 2) Chopin: Phantasie F-moll de d-ra Emmy Klein. 3) Bach: Air și Beethoven: Romanze G dur de d-ra Irene Streitenfels. 4) Brahms: Ballade și Reinhold: Etude de d-ra Emmy Klein. 5) Wieniawski: Souvenir de Moscou, deux air russes de d-ra Ire Streitenfels. 6) Liszt: Rigoletto Paraphrase de d-ra Emmy Klein. Inceputul la 8 oare sara.

Preot român kossuthist Cetim in ziarele maghiare, că la adunarea poporală din cercul Beregul mare, reprezintat prin Edmund Barta, preotul român gr. cat. Emil Ștefan a înaintat moțiunea, prin care se votează încredere și mulțămită deputatului pentru ieșirea din partid și pentru păzirea credincioasă a steagului koșuthist.

Suveranii Spaniei la Paris. Suveranii Spaniei au sosit la Paris Luni dimineața și au vizitat pe președintele Fallières, la Eliseu. Populațiunea le-a făcut ovațiuni. Luni seara președintele Fallières cu doamna au oferit un prânz suveranilor spanioli. Au luat parte suitele, ambasadorul Spaniei, personalul ministerelor și autoritățile, ministrul afacerilor străine al Spaniei, ambasadorul Angliei și alții. La primire s'a intonat imnul regal.

Greva la căile ferate din Austria, s'a sfârșit alaltăeri după o rezistență pasivă de 24 de zile. S'au împlinit toate pretenziunile greviștilor.

Rezistența pasivă s'a făcut prin ese-

---

de stânci, de cari masele verzi ca de smaragd să sfarmă în praf și spumă.

Albatrosul se avântă țipând prin aer, ca un fulger străbate norii și atinge cu aripile spuma albă de pe valuri. Ca un demon, negru, mândru, un demon al furtunei plutește spre furtună, el râde și geme...

In fața norilor râde și plânge de bucurie!

Din mânia fulgerului el, demonul cu simț fin, a simțit de mult oboseala viforului, e convins că norii cei negrii nu ascund soarele, nu, nici când nu-l pot respinge.

Vântul urlă... Fulgerul trăznește... Cu flacări albastre ard grămezile de nori deasupra adâncimilor prăpăstioase ale mărei. Marea prinde săgețile fulgerului și le stânge văpaea în adâncimile ei. Ca șerpi de flăcări se cufundă în mare reflexele acestor fulgere și să furișează tot mai adânc, până ce dispar cu totul.

»Furtuna! Indată va mugi sălbatic!«

Dârza pasăre a furtunalor trece mândră prin văzduch, străbate fulgerile și plutește pe deasupra mărei ce furios geme de mânie. Ca un profet al învingerei strigă:

»Tot mai puternic, mai sălbatec mugească furtuna!...«

Trad. de:

Gydef.

cutarea severă a regulamentului, ceia-ce pricinuia întârzieri uriaşe şi făcea chiar imposibilă comunicaţia pe alocuri.

Ovreii în Austria. Studenţii ovrei de la universitatea din Cracovia, având o ceartă cu rectorul, au hotărât să spună deacum limba ovreiască ori cehă, de limba maternă, în loc de cea germană cum au făcut până acum. Asemenea hotărâre au luat şi cei din Cernăuţi, vre-o 300 la număr.

Nime nu le-a pus vre-o pedecă.

Incendii de păduri în România. Cu privire la focul izbucnit în pădurea Ploeşti, pendinte de Predeal, proprietatea regelui, se comunică la prefectură următoarele; Focul a luat naştere din neglijenţa lucrătorilor. Şase sute de oameni sub supravegherea autorităţilor au operat la localizarea incendiului, care a reuşit cu multă anevoinţă. Focul a distrus vre-o 5000 stânjeni de lemne şi arbori în picioare pe o întindere de 50 hectare. Pagubele sunt considerabile. Alt incendiu a izbucnit Marţi noaptea la pădurea Patului din com. Teşila. Focul a tost localizat. Alba eri au putut fi localizate incendiile, cari au cuprins pădurile Slănic, Grozeşti, Harja, Brăteşti. Pagubele sunt enorme. Au ars peste 600 hectare.

200 de studenţi ruşi arestaţi. Se comunică din Kazan că poliţia a înconjurat universitatea şi că a arestat, se zice, 200 de studenţi.

Un atentat în Petersburg. Din Petersburg se anunţă că Luni la orele 4 d. a. a apărut în cabinetul de lucru al consilierului de stat Maximowsky, care este şeful marei administraţiuni a închisorilor, o femee necunoscută, care a tras asupra lui şapte focuri de revolver, rănindu-l de moarte. Maximovsky a sucombat după două ore. Femeea a fost arestată.

Pentru institutul »Eliade« din Ploeşti se caută de urgenţă un profesor de limba germană cu certificatele în regulă. A se adresa la numitul institut în Ploeşti (România).

Procesul Moltke-Harden.

(Pledoariile.)

(Fine.)

In continuarea pleduariei sale advocatul lui Moltke esclamă cu voce tare:

Harden prezentează lucrurile aşa ca şi când Majestatea sa n'ar lucra decât sub influinţă străină. Fiecare ştie însă că majestatea sa ia decisiunile sale în mod foarte de sine stătător. Nici că s'a putut dovedi că aici ar fi în joc oarecari influenţe politice.

Şi ce are a face pretinsa perversitate cu politica. Nici Harden, nici espertul său dr. Hirschfeld nu stau pe baza că homosexualitatea ar avea a face cu politica. Harden în articolii săi s'a provocat la Frideric cel mare, la Michel Angelo şi alţi bărbaţi mari zicând, că aceşti bărbaţi prin înclinările lor homosexuale nu au fost împiedecaţi de a fi politiciani şi artişti foarte distinşi. De unde dar atâta conştiinţă morală la acuzat pentru aceea că unul sau altul în urma înclinărei sale homosexuale ar fi neapt pentru politică? De ce? Cu mijloace obiective politice Harden n'a putut să-şi ajungă scopul de a compromite pe prinţul Eulenburg. De aceea s'a folosit de mijlocul de a-l invinui de pretinsele perversiuni spre a face imposibil pe acest bărbat şi pe amicii săi.

A fost de lipsă să se construeze un cerc care nu există şi care să sprijinească afirmarea perversităţii. Dar dacă dvoastră domnilor dela tribunal, n'aţi fi de părere că dl Harden a imputat mandantului meu fapte perverse, trebue să concedeţi fără îndoială că l'a batjocorit şi l'a făcut "de râs întrebuinţând cuvintele »dulcele« »grupuşor« »amoraşul meu« etc.

Dr. Gordon trece apoi la espertiva lui dr. Hirschenfeld, despre care zice, că nu se bazează decât pe declarările nevestei despărţite a contelui Moltke. In faţa acestor declarări stau acelea ale contelui Moltke, şi tribunalul în procesul de divorţ a declarat pe nevastă vinovată. Spune mai departe dr. Gordon, că raportul dintre Moltke şi Eulenburg s'a bazat pe legătura ce există între ei prin aceea, că erau amândoi musicali şi se însufleţeau pentru artă. Arată apoi cât rău ia făcut Harden lui Moltke prin suspicionările sale. Dacă Harden îi impută lui Moltke ca e slab, eu, zice Gordon, voi zice numai, că un bărbat care la Sedan şi la Paris a stat în focul luptei şi care la râul Loire a căpătat crucea de fer şi o rană de care sufere şi azi, este un bărbat integru. In fine declară repeţit că contele Moltke s'a şi purtat ca un bărbat integru. Dovediţi prin pronunţarea unei pedepse serioase contra acuzatului că un tribunal prusian e în stare să apere şi să restabilească onoarea unui bărbat trasă în noroi.

Apărătorul acuzatului Harden, consilierul de justiţie dr. Bernstein, ia cuvântul după dr. Gordon şi zice între altele: Ridic obiecţiune contra părerii că în parte e deja prescrisă. Dl Harden nu poate fi pedepsit fiindcă îl scuteşte paragraful legei, care admite apărarea intereselor îndreptăţite.

E tot adevărat ce a susţinut acuzatul ca publicist. Discursul dlui adversar era la loc să fie ţinut la începutul procesului dar nu acum când s'a dovedit că contele Kuno Moltke nu este omul acela de cum îl prezentă advocatul său. Aminteşte de baronul Berger directorul teatrului din Hamburg care a căutat să mijlocească între Harden, Eulenburg şi Moltke o înţelegere. Berger le-a spus că Harden îi crede abnormi în privinţa sexuală şi părerea lui este ca ei să se retragă din linia întâi a politicei germane fiind aceasta necesar din motive patriotice şi psichologice. Moltke zice că nu-i adevărat că ia-r fi vorbit astfel Berger şi acuză pe Harden de intrigă, perfidie şi denunţiare. De aceea nu voi fi nici eu cu cruţare faţă de pârâtor.

Dr. Bernstein zice că a prevăzut că prietinii îl vor înpinge înainte pe Moltke să pârască el după ce trebuia să facă ceva ce au neglijat la început. Contele Moltke a rugat pe procuror să intervină ex-officio. Procurorul a refuzat. Moltke a recurs, dar a fost respins de toate instanţele. Pretutindeni i s'a spus: Lucrul acesta fă-l singur (ilaritate). Contele Moltke are un amic intim, pe prinţul Eulenburg. N'ar crede omul că pentru acest Oreste, acest Pilade nu poate fi adus nici odată înaintea judecătorului (ilaritate). Dacă ei într'adevăr nutresc o amiciţie curată, cum se poate să nu-şi vie unul altuia în ajutor aici înaintea tribunalului (cuvintele acestea să referă la faptul că prinţul Eulenburg a refuzat îndărătnic de-a se prezenta ca martor înaintea tribunalului). Şi ştiţi de ce nu vrea să mărturisească prinţul Filip Eulenburg? Fiindcă se teme de dispoziţia legei, care pedepseşte sperjurul cu temniţă.

De aceea nu s'a prezentat aici şi nu vrea să vadă pe martorul Bollhardt. Toate celelalte sunt comedie. In creerii acestor doi oameni este ceva ce nu vreau să aflaţi D-voastră, d-lor judecători. Şi aceasta este conştiinţa vinovăţiei lor. D-l Harden e în drept, dacă vrea să scape pe împărat de anturagiul unor astfel de oameni. In jurul împăratului trebue să fie oameni integri, căci altfel ajungem în imperiul german la un regim de curtezani abominabil, de care Dumnezeu să ne ferească.

Poporul german n'are trebuinţă de astfel de diplomaţi şi bărbaţi de stat ca contele Moltke. Dacă soţia lui divorţată, d-na de Elbe a depus drept, contele Moltke e abnormal. El numeşte pe prinţul Eulenburg «amoraşul meu» şi apoi istoria cu batista despre care ne-au vorbit fosta lui soţie. Prinţul Eulenburg pleacă din odaiă şi scapă batista. Contele Moltke o ridică a sărută şi esclamă: «Iubitul meu Phili (Filip), amoraşul meu». Dacă pârâtorul ar fi tratat batista ca pe soţia lui, şi pe soţia lui mai bine decât batista n'am fi avut astăzi procesul acesta (ilaritate). Vorbeşte în fine de depunerea majorului de Hülsen, care a avut ca şef pe contele Moltke. Majorul a mărturisit că Moltke a trebuit să demisioneze însă din alte motive, nu din motive technice militare şi a dat să se cunoască că tot c'am aceleaşi motive l'au silit a se retrage, cari au cauzat şi retragerea prinţului Eulenburg: înclinările homosecsuale.

Vorbind apoi de motivele demisiunei lui Moltke zice că aceleaşi învinuiri s'au fost ridicat şi contra cancelarului Bülow. Dar acesta nu şi-a dat demisiunea. De ce? E nevinovat şi n'are a se teme. Cancelarului principe Bülow, ia crezut şi procuratura că e nevinovat, şi fiindcă ia crezut, de aceea a ridicat acuzare publică pentru Bülow şi pentru Moltke a refusat'o. Credeţi că simpli articolii publicaţi în «Zukunft» de Harden, ar fi cauzat demisionarea prinţului Eulenburg şi a contelui Moltke, dacă n'ar fi fost adevărat ce s'a publicat în ei? Cum că procedarea publicistului Harden a fost îndreptăţită, a constatat însuşi majestatea sa prin atitudinea sa faţă cu Moltke.

Este ca şi o condamnare când împăratul nu mai ţine în post pe pârâtori, în împrejurări, când acesta e greu învinuit, ci îl pune la dispoziţie. Incheiând se adresează către judecători cerând să declare în sentinţă, că nu voesc să recunoască ca bărbaţi conducători pentru poporul german pe aceia, cari preconizează părerile şi faptele pârâtorului. Achitaţi pe domnul Harden şi spuneţi prin sentinţă, că în imperiul german este permis unui bărbat german a spune adevărul!

Foarte agitat se ridică contele *Moltke* şi declară cu voce tremurândă: Aşi sta eu oare aici, dacă înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor n'aşi putea zice: mă simt nevinovat. Sunt însuşi un simplu soldat, n'am aptitudini oratorice. Din ordinul împărătesc dela 24 Mai, nu reese alta decât c'am fost pus la dispoziţie. Este un neadevăr ce se vorbeşte despre ecsistenţa unui ordin secret. Un astfel de ordin, în care mi se reprosează perversiune, nu există.

Am fost demisionat cu toată cinstea. Dacă procuratura a refuzat de a intenta acuzaţiune publică, cauza a fost că a voit să evite un scandal. Dacă m'am prezentat aici am făcut'o spre am apăra onoarea de soldat vechi, trasă în noroi. (Strigări repeţite de bravo din public, preşedintele îl admoniază). De 41 de ani port tunica regelui, în care am sângerat pentru patrie şi am desbrăcat'o acuma, ca să pot să apar aici, căci ca soldat n'am putut sta înaintea d-voastră. Nu puteam să las să fiu insultat aici. Unui oficer nu era permis să lase a fi aici astfel atacat. De aceea am trebuit să desbrac tunica. Astăzi e aniversarea fericitului feldmareşal Moltke. Dacă aşi eşi în uniformă pe stradă, în loc să mi să zică hozana, ar striga oamenii răstigniţi-l. De aceea nu puteam să mai port uniforma şi sunt mulţămitor majestăţei sale, că mi-a ajutat să'mi spăl onoarea. Declar din nou, nici odată amiciţia dintre mine şi prinţul Eulenburg n'a avut o trăsătură erotică... N'am ştiut despre înclinările homosecsuale ale contelui Hohenau sau a altori domni. Acesta ne-a făcut-o şi i-a succes a mă ofensa în onoarea mea. Inăuntru şi în afară numele meu e în gura tuturor. Am încredere firmă într'un tribunal prusian, că va şti să apere onoarea mea şi las cauză mea cu încredere în mânile d-voastră. (Strigări de bravo în auditoriu). După o scurtă replică a advocatului Bernstein, ea cuvântul *Maximilian Harden* şi zice între altele: Moltke neagă că ar fi umblat în vila contelui Linar. Zis-am eu vreodată că acolo a intrat în atingere personală cu bărbaţi? Articolii din «Zukunft» au urmărit numai un scop politic. Când Eulenburg s'a retras, persoana lui Moltke ia fost neînteresantă. După ce s'a reîntors Eulenburg, el, Harden, a reluat acţiunea. Eulenburg a luat parte şi la răsturnarea lui Bismark, al doilea cancelar (Caprivi) a fost răsturnat în Liebenberg (Castelul lui Eulenburg). Al treilea cancelar Hohenlohe devenea furios când auzia numai de numele Liebenberg. Al patrulea cancelar a primit oficiu prin prinţul Eulenburg. Şi acest cancelar a devenit duşman de moarte al bărbatului, care l-a creat.

Ce s'ar fi întâmplat dacă ziarul socialist «Vorwärts» mi-a fi apucat înainte? Meritul meu e că n'a putut'o face. Cel dintâi care a intervenit a fost împăratul Germaniei, care a lucrat înainte de a ajunge lucrurile în publicitate. Nu-mi pasa de ce se va vorbi în străinătate... Aceasta dacă va judeca cuminte va zice: Germania e o ţară ca şi alta unde se întâmplă asemeni lucruri. Dar trebue să zică: Tot sunt oameni harnici aceia! Cel dintâi care a intervenit a fost Impăratul. Cel ce ia dat impulsul a fost fiul său prinţul de coroană. Inainte cu 13 ani am fost achitat într'un proces penal în care am zis: Este şi un alt mod de-a servi împăratului decât acela de-a îngenunchia înaintea lui. Adică de-ai servi cu adevărul. Acum m'am ţinut cu aceasta sentinţă şi cred că voi căpăta încă una asemenea. N'am să mai adaug nimic (strigări de bravo).

*

După rostirea pledoariilor tribunalul a amânat pronunţarea sentinţei pe eri, Marţi.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 30 Octomvrie. Croaţii vor pune douăzeci de oratori la discuţia asupra proiectelor indemnităţii.

Ca ştire sigură se spune, că şi G. Polonyi va vorbi în contra.

Viena, 30 Octomvrie. Premierul Beck şi-a esprimat mulţumirea, în şedinţa Camerei, cu discuţia urmată păuă acum. Află, că Maghiarilor nu s'au făcut mai multe concesii decât se cuvenea. — Joi se va termina discuţia generală asupra compromisului.

Paris, 30 Oct. La Cherbourg a avut loc un serios accident la trenul în care se afla regele Spaniei. Trenul a deraiat în momentul când acarul trebuia să-l îndrepte pe linia arsenalului. Suveranii n'au avut decât o violentă emoţiune Un funcţionar al căilor ferate a fost rănit.

Achitarea lui Harden.

Berlin, 30 Octomvrie. *Tribunalul a achitat pe Harden.* In motivarea sentinţei tribunalul arată că între articolele apărute în „Zukunf" există legătură şi tribunalul a fost deci silit să respingă argumentaţia reprezentantului reclamantului. Acuzatul a dovedit că Moltke suferă de homosexualitate şi dovezile prezentate au stabilit perfect că contele Moltke are într'adevăr înclinaţiuni cari diferă de dispoziţiile normale omeneşti, dar nu s'a dovedit special că reclamantul s'a făcut vinovat de delictul de homosexualitate şi acuzatul n'a susţinut aceasta nici în faţa tribunalului. Tribunalul consideră că contele Kuno Moltke nu avea cunoştinţă de cele ce se întâmplau în vila contelui Linar şi trebue să recunoască că declaraţiile lui fac impresia purului adevăr şi că contele ese din acest proces curat şi neatins moraliceşte. Pe de altă parte tribunalul recunoaşte că acuzatul în articolele publicate în „Zukunft" n'a urmărit decât sprijinirea intereselor generale şi că faptul acesta a constituit baza sentinţei.

Berlin, 30 Octomvrie. Sentinţa a produs mare senzaţie. Pentru a evita eventuale demonstraţii poliţia luase riguroase măsuri. Un puternic cordon a înconjurat tribunalul împiedecând apropierea persoanelor în număr prea mare. Ştirea achitărei s'a răspândit ca fulgerul în oraş producând o vie agitaţie. După publicarea sentinţei s'au făcut mari ovaţii lui Harden. El a fost ridicat pe umeri de către public şi dus astfel în restaurantul din apropiere.

Berlin, 30 Octomvrie. Contele Moltke va face cu siguranţă apel în contra sentinţei tribunalului şi va încerca din nou ca parchetul să-şi însuşească procesul.

Bibliografie.

„In institutul grafic *Minerva*" Bucuresci a apărut **„Opere complete"** de *N. Nicoleanu, C. Stamati şi V. Cârlova* la olaltă întro singură Broşură. Preţurl 1 cor. 50 plus porto 10 bani se póte procura prin Librăria A. Mureşianu Braşov.

M. Sadoveanu. Amintirile căprarului Gheorghiţă. Pagini 280. Preţul Lei 2.

Din operele complete a lui **Ioan Creangă** a apărut ediţia a doua. Preţul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.

Se pot procura şi prin tipografia şi librăria A. Mureşianu, adăogându-se 20 fil porto.

— Romanul **„Robia Banului"** de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediţie şi se află la tipografia şi librăria A. Mureşianu în preţ de 2 Lei plus 30 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Dela „Tipografia și Libraria“

A. MUREȘIANU, Brașov

se pot procura următórele cărți

(La cărțile aicí înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandație.)

Diverse.

Scriitorĭ, cetitorĭ și criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morțĭ,** adunate de *I. Pop-Reteganul.* Prețul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Arion séu carte de cântece diverse pentru toțĭ și pentru tóte de I. Darin —.50.

„Elemente din Constituția Patriei séu Drepturile și datorințele cetățeneștĭ“. de *Goldiș* — .40.

Bucătărésa națională, carte de bucate escelentă și ușor de înțeles scrisă de *Hințescu* după bucătăria română, francesă, germână și maghiară. Prețul 1 cor. 60 banĭ plus 30 banĭ porto.

Umbre și luminĭ poesii de Em. *Părăcanu,* cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunei, articoli și foișóre de Iónŭ A. Lăpedat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influința francesă în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iașĭ. Cu 50 b. + 5 b. porto.

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif *Blaga.* Prețul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

„Despre cel dintâiu ajutor la vătămărĭ ale ochilor“ de Dr. *Ioan Popp,* medic colonel i. și r. Acéstă broșură conține pe 36 paginĭ sfaturile cele mai bune, cum sĕ se procédă și ce mĕsurĭ grabnice sĕ se ia în casurile de vătămărĭ ale ochilor, o cărticică, care n'ar trebui sĕ lipsécă din nicĭ o familie.

Cântul în șcóla poporală de *Iuli Pop,* învĕțător în Năsĕud. Teoriă, praxă i cântărĭ. Este o scriere întocmită pentr cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii ani școlasticĭ, ca îndreptar pentru catecheți, învĕțătorĭ și părințĭ, prelucrat de *Basiliu Rațiu,* profesor la seminariul din Blașiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

A mai apărut tot din péna medicului colonel Dr. Popp instructiva broșură **„Combaterea Malariei“** și va apare în curênd în broșură și tractatul fórte interesant și folositor *„Despre tutun“*, o schiță istorică-igienică.

Broșurile de mai sus se pot procura dela tipografia și librăria A. Mureșianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern și cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc;* prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Schițe din Italia de Teodor *Bulc.* prețul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Oral general pentru școla română cu 6 clase și cu un singur învĕțător de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.

Pomul de Crăciun. Icónă familiară într'un act. Localizată din nemțește de *Moșul.* — Tipografia A. Mureșan Pag. 45 Prețul 40 bani.

„Novele“ de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broșura are 286 paginĭ și conține istoriόre frumóse scris, într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu.

Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Versurĭ de dor, adunate din poeții românĭ de *A.* Prețul 50 banĭ (+ 5 b. porto.).

Cartea Ilustrată pentru copii și copile de George *Simu.* Acéstă broșură conține poesii istoriόre și morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Prețul 50 banĭ + 56 b. porto.)

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rochia Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă. După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu,* conține versurĭ funebrale pentru popor și pentru inteligențĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Juvenilia, prosă și versurĭ, de Sextil Puscariu. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, prețul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Nr. 15954—1907.

Publicațiune.

Din venitele fundațiunei **Matildei de Trauschenfels** sunt a să conferì prin Magistratul orășenesc **două stipendii de câte 600 cor.**

Reflectanții la vre-unul din aceste 2 stipendii au să dovedească, că aparținerea lor este de Brașov, asemenea sunt obligați a proba cu testimonii de esamen sau cu Index, că cercetează cursurile la o școală mai naltă, sau la un institut politechnic, ori la o academie de comerciu, de selvicultură, de mine sau de arte, sau la o școală superioară de agricultură, sau să dovedească, că pe baza testimoniului dela un gimnaziu superior, dela un gimnaziu real, dela o școală reală superioară, sau dela o școală de pregătire egală cu unul dintre institutele de învățământ aic menționate, că și-a agonisit deja dreptul de a frequenta unul dintre susnumitele institute superioare de învățământ.

Stipendiile să conferă reflectanților fără deschilinire de religie și de naționalitate sau pe întreg sau respective pe restul timpului de studiu, computându-se în acest timp eventual și serviciul militar ca voluntar pe un an — dacă acesta ar cădea în timpul de studiu.

Recursele pentru dobândirea unuia din aceste stipendii au a să înainta la subscrisul magistrat (în despărțământul al V-lea) până în **10 Novembre a. c. la 12 oare a. m.** și tot la magistrat să pot vedea și dispozițiunile mai de aproape referitoare la conferirea acestor stipendii, în oarele de oficiu dela 9—12 a. m.

Brassó, în 9 Octomvre 1907.

8040,2—2. *Magistratul orășenesc.*

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop,** la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții.**